

LỜI NÓI ĐẦU

Nâng cao chất lượng đào tạo của Trường Đại học Ngân hàng TP.HCM là vấn đề luôn được nhà trường quan tâm và được đặt lên thành vấn đề quan trọng hàng đầu. Để làm được điều đó, một trong những vấn đề quan trọng là phải gắn liền được việc giảng dạy lý thuyết với công việc thực tiễn tại các ngân hàng, giúp sinh viên có cách nhìn toàn diện về vấn đề mình đang nghiên cứu và công việc sẽ làm trong tương lai. Theo phân công của nhà trường và thực hiện kế hoạch công tác chuyên môn của Khoa, nhóm thực hiện đã nghiên cứu và xây dựng được: “ Đề án thực hành thanh toán quốc tế tại trường cho sinh viên chuyên ngành tài chính – ngân hàng”.

Đây là chương trình thiết thực góp phần bổ sung và hoàn thiện những lĩnh vực về thanh toán quốc tế, song song đó chương trình cũng cung cấp cho sinh viên thực tập một số tác nghiệp cụ thể về lĩnh vực này như soạn thảo một số mẫu điện SWIFT thông dụng trên máy; kiểm tra hồ sơ trong phương thức thanh toán chuyển tiền; lập được điện, thư chuyển tiền; kiểm tra được bộ chứng từ trong phương thức thanh toán nhờ thu; kiểm tra và nắm vững những yêu cầu trong chi thị nhờ thu, soạn được các điện thông báo, thanh toán trong phương thức nhờ thu, kiểm tra được bộ chứng từ trong phương thức thanh toán tín dụng chứng từ, mở được thư tín dụng, điện tu chỉnh thư tín dụng,... Tóm lại, đây là một công trình nghiên cứu có ý nghĩa rất thiết thực, có thể áp dụng được ngay và đạt được những kết quả nhất định.

Để hoàn thành đề án này, nhóm nghiên cứu đã sưu tầm các tài liệu thực tế, biên tập lại các bộ chứng từ, sao cho vừa phản ánh được tinh chất thực tế của bộ chứng từ, vừa phù hợp với cách tiếp cận tốt nhất cho sinh viên. Nhóm nghiên cứu còn sưu tầm các tình huống thực tiễn, phân tích và đặt những câu hỏi nhằm giúp sinh viên có thể tiếp cận được các tình huống trên với hiệu quả cao nhất. Ngoài ra về các mẫu điện SWIFT, nhóm nghiên cứu còn mô phỏng theo những mẫu điện chính thường được sử dụng trong các phương thức thanh toán tại ngân hàng thương mại như MT103, MT202, MT400, MT700, MT707,... Phương pháp nghiên cứu chủ yếu được sử dụng để nghiên cứu đề tài là phương pháp logic, tổng hợp và phân tích hệ thống vấn đề, thông tin để xây dựng chương trình phù hợp với nội dung đào tạo sinh viên chuyên ngành Tài chính - ngân hàng.

Đề án được kết cấu thành 6 phần lớn như sau:

- Giới thiệu mô hình tổ chức phòng thanh toán quốc tế.
- Các văn bản pháp lý điều chỉnh hoạt động thanh toán quốc tế của ngân hàng.
- Các quy trình thanh toán quốc tế.
- Các mẫu điện SWIFT chính được sử dụng trong thanh toán quốc tế.
- Một số mẫu biểu của ngân hàng.
- Bộ chứng từ Thanh toán quốc tế.

Với những nội dung được chuẩn bị như trên, sinh viên có thể tiếp cận với những thao tác công việc cụ thể, phân nào nắm được những công việc thực tế tại các ngân hàng thương mại. Và thông qua chương trình này, nhóm nghiên cứu mong muốn góp một phần để từng bước hoàn thiện và nâng cao chất lượng đào tạo, hoàn thành mục tiêu đào tạo chung của nhà trường.

MỤC LỤC

1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu.....	3
3. Thời lượng, phương pháp nghiên cứu và đánh giá kết quả thực tập	3
4. Nội dung thực tập.....	4
4.1 Giới thiệu mô hình tổ chức phòng thanh toán quốc tế.....	4
4.2 Các văn bản pháp lý điều chỉnh hoạt động thanh toán quốc tế của ngân hàng ...	7
4.2.1 Các văn bản pháp lý quốc tế.....	7
4.2.2 Các văn bản pháp lý của Việt Nam.....	7
4.3 Các quy trình thanh toán quốc tế.....	7
4.3.1 Các quy trình nghiệp vụ	7
4.3.2 Một số quy trình cụ thể.....	8
4.3.3 Hướng dẫn thực hiện một số quy trình thanh toán cụ thể	8
4.3.4 Giới thiệu quy trình thanh toán của các ngân hàng.....	9
4.4 Các mẫu điện SWIFT chính được sử dụng trong thanh toán quốc tế.....	9
4.5 Một số mẫu biểu của ngân hàng	10
4.6 Bộ chứng từ thực tế thanh toán quốc tế.....	11
5. Kết luận	11
PHỤ LỤC 1	
PHỤ LỤC 2	
PHỤ LỤC 3	
PHỤ LỤC 4	
PHỤ LỤC 5	
PHỤ LỤC 6	

I. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI

Trong lãnh vực ngân hàng, Thanh toán quốc tế là một nghiệp vụ ngân hàng hiện đại và là nghiệp vụ tiên quyết tạo tiền đề để phát triển các nghiệp vụ ngân hàng quốc tế khác như kinh doanh ngoại hối, tài trợ ngoại thương, bảo lãnh quốc tế v.v.. Trong lãnh vực đào tạo, Thanh toán quốc tế là môn học có đối tượng nghiên cứu độc lập và phương pháp nghiên cứu chuyên biệt, đã trở thành môn học bắt buộc không chỉ đối với các trường thuộc khối Ngân hàng, Tài chính, Kinh tế mà còn là môn học hấp dẫn đối với các sinh viên thuộc lãnh vực đào tạo khác như Luật, Du lịch v.v... Chính vì sự cần thiết và tính hấp dẫn của môn học; cho nên, hiện nay, trong các tiệm sách, thư viện các trường đại học, sách thanh toán quốc tế chiếm số lượng đáng kể về số lượng đầu sách và phong phú về thể loại: tài liệu tham khảo, sách giáo khoa, cẩm nang v.v.. Các tài liệu này đã góp phần đáng kể trong việc đào tạo nghiệp vụ thanh toán quốc tế ở nhiều cấp độ khác nhau. Tuy nhiên, với kinh nghiệm của những người trực tiếp giảng dạy môn học và với nhu cầu của các nhà tuyển dụng, nhóm nghiên cứu nhận thấy sinh viên chuyên ngành Tài chính - Ngân hàng cần gia tăng kỹ năng thực hành các kiến thức đã học để thu hẹp khoảng cách giữa kiến thức đã học ở nhà trường với thực tiễn của hoạt động ngân hàng trong tiến trình hội nhập. “Đề án thực hành thanh toán quốc tế tại trường cho sinh viên chuyên ngành Tài chính - Ngân hàng” hình thành nhằm đáp ứng các yêu cầu sau:

Thứ nhất, thực hiện phương châm “gắn lý thuyết với thực hành” của nhà trường. Phương châm này được khẳng định trong buổi hội thảo nâng cao chất lượng đào tạo đại học, nó được xem là một trong những yếu tố then chốt góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, khẳng định vị thế chuyên biệt của Trường Đại học Ngân hàng TP. Hồ Chí Minh trên địa bàn và trong khu vực. Để thực hiện phương châm này, các môn học phải đảm bảo lý thuyết gắn liền thực tiễn, giảng viên phải giúp sinh viên làm được các thao tác cụ thể trong từng nghiệp vụ của ngân hàng thương mại và các nghiệp vụ liên quan. Với môn thanh toán quốc tế, bên cạnh phần lý luận, chương trình thực hành thanh toán quốc tế sẽ giúp các bạn sinh viên thực hiện các thao tác cụ thể trên bộ chứng từ, trực tiếp xử lý các tình huống giả định, soạn thảo các bức điện thanh toán v.v.. Từ thực tiễn và thông qua thực tiễn, sinh viên sẽ càng hiểu rõ bản chất, nguyên tắc của những vấn đề mình đã nghiên cứu từ đó góp phần hoàn thiện và nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường.